

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 2

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Transport av høy

Oppskr. av: Gunnar Engen

(adresse): Skar, Østerdalen

Fylke: Ragnvald fra
Siv-Trøndelag

Herad: Eilen

Bygdelag: Overleggde

Gard: Lien

G.nr. Br.nr.

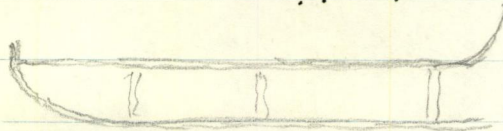
A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

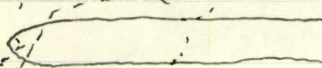
B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):)

Eiga røynsle fra heimbygda Eilen, Siv-Trøndelag kring 1900.
Alder 62 år. Løven.

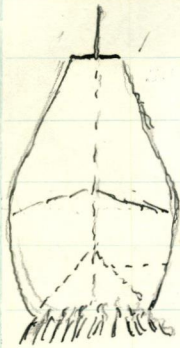
SVAR

1. Omkring år 1900 ble det slått mye i utmarka-
opplis 40-50 lass^{på en alm. gard.}-v. Senere har det gått mer og
mer av brukt, men noe blir slått enda, særlig
av småbrukere.
2. De større bruk hadde som regel utlån-luddu-
de mindre hadde høy et oftest i stakk. De som
hadde hest, gjorde høy et på slede uten jern-
slenger - sammar-stæ, ein.

De mindre brukene bar oftest høy et i riva-
-kjemmer ei. - . Var det langt til stakken,
kunne høy et bære i län. Når 3 kjemmer
var lagt i, ble de to endene trukket gjen-
nom lyktjå knytt og
trukket godt til og knytt. Bæreren svang
en arm under hvert tau, og rasktjenta
sto da gjerne bak «börre» og hjalp til
med å få den opp, samtidig som Karen
reiste seg. En kraftig kan kunne bære ei
sele. Det skulle være 6 store kjemmer i
ei sele og 3 seter i en stakk. Stakken
skulle være et vinter lass, - enkelte ganger
2 lass - to-lass-stakk - .

Endelig gauger kunne høyet børes på to tykke
stenger, og en sjelden gang - i nødfall - i
børsvøtte - tykke grein med kilorind
løkke på toppenden. - Fra konfirmasjons-
alderen måtte guttene være med i markslått.

En stange ble satt opp på
et litt sled - Stank-sto - som
ble støttet av kløfter. Rundt
stanga ble lagt ierugjet
av ^{lort} granbar m.e. Så hele
parten av høyet var lagt i
stanken, ble det lagt toor kvist fra stanga
og utover, så en firk "bukk" på stanken.
Kvistene måtte helle utover, så firklyhet
ikke skulle trekke innover. En - øflest matte-
penla - måtte stå og bakke høyet rundt stanga
og legge det slik at formen ble riktig.
Stanken ble slått, deretter raket, og av det
som falt av, ble laget "kvaering". På toppen
ble lagt ei rund toor, ofte med stein oppå.
Så ble et tau rundt opp, og ravnsteperna firkte
seg ned.

3 Høyet ble kjørt heim på vinterfjell.

4. Omkring 1900 og før kjørt høyet mest på som-
merstede i høyomra; men en gull nok så snart
over til 2 hjuls vogn - lovoyn - med "skrin"
som besto av 4 grunder. Ei grund hadde
"kener" ova- og neatic, og i disse var det
korret hol som staven ble satt inn i.
Seieren har en gatt over til grunder med
langsgående bord. Det var brukt bare
en hest både for vogn og slede.

5. Felleslåt var visstnok aldri brukt. Så
snart myrene var frose, og det ble brukbart

vinterføre, ble høyel kjørt heime.

6. Eierne ble de ringe om når de skulle ta til med kjøringa. Var det djup snø, måtte de bruke truger - "brøga" - og de måtte stikke på med å kjøre først.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM 140
BYGDØY